

Geef jeugd de ruimte!

in

Noordoost

Gemeente Utrecht, juni 2013

INHOUDSOPGAVE

TEN GELEIDE

- Waarom dit wijkspeelruimte kader?
- rol en reikwijdte
- informele en formele speelruimte
- Jantje Betonnorm
- Utrechtse norm
- inbreng bewoners en bewonertjes

DE WIJK NOORDOOST; STAND VAN ZAKEN

- typologie van de wijk
- demografie van de wijk
- stand van zaken m.b.t. spelen in Noordoost
- beheerde speeltuinen
- welzijnswerk in de openbare ruimte: begeleid spelen
- groenplansituatie
- schoolpleinen
- sportvoorzieningen

AMBITIES DEEL EEN: SPEELVOORZIENINGEN

- ...
- ...
- ...

AMBITIES DEEL TWEE: JONGERENVOORZIENINGEN

- visie
- aantallen jongeren
- informeel: sport en ontmoeting
- formeel: sportplekken in Noordoost

TOT SLOT

- algemeen
- Noordoost

BIJLAGE

- kaart streefbeeld

TEN GELEIDE

Waarom dit wijkspeelruimte kader?

In mei 2009 heeft de gemeenteraad de nota Speelruimte met de titel 'Geef jeugd de ruimte!' vastgesteld. Die nota draagt het college op om maatwerk te leveren en voor alle wijken van Utrecht actuele wijkspeelruimte kaders op te stellen. Vanuit de invalshoek 'spelen' moeten deze een raamwerk leveren voor ruimtelijke en andere ontwikkelingen in de wijk. Wat u hier aantreft is het wijkspeelruimteplan voor de wijk Noordoost. In 2010 en 2011 verschenen de plannen voor de wijken Noordwest, Vleuten-De Meern en Leidsche Rijn, in 2012 gevolgd door Overvecht, Zuidwest, Zuid en West. Naast dit plan voor Noordoost verschijnen in 2013 de plannen voor Oost, West en Binnenstad. Voor het wijkspeelruimte kader Noordoost is - net als in de andere genoemde eerdere wijken - door OBB ingenieursbureau een quickscan op buurtniveau uitgevoerd, nadien aangevuld met een analyse per speelplek. De analyse van OBB is separaat uitgebracht en als werkdocument beschikbaar voor alle betrokken ambtelijke geledingen. Daarnaast kan dat materiaal kan gebruikt worden om wijken Utrecht-breed te vergelijken. In het wijkspeelruimte kader 'Geef Jeugd de Ruimte in Noordoost!' worden na een aantal meer algemene noties over de wijk, de hoofdpunten uit het advies van OBB verwoord in de vorm van *ambities*. Daarmee wordt aangegeven dat realisering (nog) niet vaststaat, maar dat zodra de mogelijkheden daartoe zich aandienen wordt gekeken hoe de beschreven maatregelen kunnen worden gerealiseerd. Wel is ten opzichte van eerdere plannen, de opzet licht gewijzigd. Het externe deskundigenadvies is niet 1:1 onderdeel van het wijkspeelplan, maar op afroep los opvraagbaar. Het gemeentelijke document bevat een compilatie en een samenvatting van het uitgebrachte advies.

Rol en reikwijdte

Dit wijkspeelruimteplan (WSP) is een kadernotitie. Het schetst een perspectief van wat wenselijk is op de middellange termijn (5-10 jaar). De belangrijkste rol is, dat spelen de aandacht krijgt en wordt meegenomen bij beslissingen over ruimtelijke ontwikkelingen (wijkuitleg, bouwprojecten, uitwerking van bestemmingsplannen etc.). Ook projectontwikkelaars worden zo aangemoedigd om spelen als integraal onderdeel in hun planontwikkelingen mee te nemen (en aan de kosten bij te dragen). In lijn daarmee zijn met dit wijkspeelplan geen specifieke middelen verbonden. De kosten van (meer) speelvoorzieningen vormen een integraal onderdeel van een gebiedsontwikkeling. Daarnaast is het is gangbare praktijk dat het leefbaarheidsbudget van de wijk wordt aangesproken voor speelvoorzieningen wanneer bewoners de wens daartoe kenbaar maken. Spelen kan een hoofdfunctie hebben ('formele speelplekken') of een nevenfunctie ('informeel spelen'). Voor de nevenfunctie informeel spelen zal altijd een belangenafweging plaats moeten vinden met bijvoorbeeld natuur, verkeersafwikkeling of veiligheid.

De rol van deze kadernotitie is driedelig:

- in de eerste plaats kunnen het wijk- en gebiedsmanagement die dingen uit het plan oppakken die passen in lopende projecten, dan wel inbrengen in stedenbouwkundige plannen, groen-, weg- en waterplannen
- in de tweede plaats biedt het wijkspeelruimteplan het wijkmanagement een handvat (toetsingskader) waarmee keuzevragen over speelplekken richting bewoners en gemeentelijke diensten gemakkelijker kunnen worden beoordeeld en beantwoord
- in de derde plaats tenslotte biedt het wijkkader aan Stadswerken bij de periodieke vervanging van speeltoestellen een handvat wat betreft leeftijdscategorie of type toestel.

Het initiatief voor het opstarten van deze aanpak komt van het Programma Jeugd. Het wijkmanagementoverleg (wmo) is nauw betrokken geweest bij de opstelling van dit kader. De wijkraad is al eerder gehoord. Het onderwerp speelruimte is bij uitstek een integrale aangelegenheid waarbij veel partijen betrokken zijn. Binnen de gemeente is aansluiting nodig met Stadswerken (aanleg, onderhoud, beheer) en Stadsontwikkeling (groenplannen, ontwerp). Ook Maatschappelijke ontwikkeling (sport- en welzijnsvoorzieningen) en GGenGD (gezonde wijk) komen in beeld. Buiten de gemeente zijn de wijkwelzijnsorganisatie (speeltuinen, Speel-mee), scholen en woningcorporaties belanghebbende. Deze inzet betreft meestal de Utrechters zelf, waar het in dit wijkkader vooral om materiële voorzieningen gaat. Ofschoon het wijkspeelruimteplan voor alle diensten geldt (zij moeten er immers mee werken) heeft de wijkregisseur in het bewaken en bijsturen van dit proces een herkenbare rol.

Informeel en formeel speelruimte

Een kind speelt altijd en overal. Daarom kan de formele speelruimte niet los worden gezien van de informele speelruimte. Waar minder informele speelruimte is, is de formele speelruimte nog belangrijker. Informele speelruimte wordt bepaald door de kwantiteit en kwaliteit van tuinen, plantsoenen, grasvelden, pleintjes, hofjes, stoepen, verkeersluwe straten, bossen en watergangen en vijvers. Deze ruimten omvatten veel speelmogelijkheden

zo gauw kinderen zelfstandig op pad mogen in de buurt. Dit kan lopend, maar ook op de skates, step of fiets. Verstoppertje, hutten bouwen, speurtocht door de wijk, belletje lellen, vissen, verzamelen en ga zo maar door. De speelmogelijkheden zijn oneindig. Belangrijkste voorwaarde is dat deze ruimte er is en veilig genoeg is voor spel en ten tweede dat er gespeeld mag worden. Van de eigen ouders, maar niet minder ook van omwonenden.

Jantje Betonnorm

Als norm voor een speelvriendelijke wijk hanteert de gemeenteraad als vuistregel dat 3% van het voor wonen uitgegeven oppervlak voor spelen bestemd moet zijn: de zgn. 'Jantje Beton'-norm. Dit heeft betrekking op de formele, d.w.z. als zodanig bestemde, speelruimte. Het zal geen verwondering te wekken dat in gevallen waarin sprake is van relatief veel en goed bruikbare informele speelruimte, soepeler met de 3% formele speelruimte kan worden omgegaan dan in een stenen omgeving waar weinig openbare speelruimte of openbaar groen beschikbaar is. Deze vuistregel geldt te meer wanneer sprake is van een hoge kinderdichtheid in relatie met het beschikbare speelareaal. Dan is 3% formele speelruimte de absolute ondergrens.

Utrechtse normen

In onze Nota Speelruimte 'Geef jeugd de ruimte' uit 2009 is de Jantje Betonnorm verfijnd¹. In de eerste plaats wordt gekeken of er een basisvoorzieningenniveau aanwezig is voor kinderen in de doelgroepen jongere (0-5 jaar) en oudere kinderen (6-11 jaar). Vervolgens wordt getoetst of er voor elke 30 jongere kinderen een plek is en voor elke 70 oudere kinderen. En tenslotte wordt getoetst of er voor elke 100 jongeren een sportplek aanwezig is, variërend van een eenvoudig grasrapveld tot multisportvoorzieningen en Cruiffcourts. Daarnaast wordt getoetst of er verspreid over de buurten voor de jongeren voldoende kletsplekken zijn waar ze in kleinere groepjes elkaar kunnen ontmoeten.² Combinatie van deze doelgroepen kan, mits er voldoende ruimte is. Ook combinatie van sport voor oudere kinderen en jongeren is mogelijk. Daarbij is ook de inrichting van belang (zoning, type voorzieningen). De spreiding wordt - naast de norm - ook bepaald door de *actieradius* van een plek. Dit is de loopafstand tot een speelplek die een kind zelfstandig zou kunnen en mogen afleggen. Als de ruimte op een speelplek het toestaat kan een te grote speeldruk worden opgevangen door het aanbrenge van extra speelmogelijkheden. Dan kan met minder plekken worden volstaan. In andere gevallen moeten plekken met overlappende actieradius gehandhaafd blijven als er op de bestaande speelplekken te weinig ruimte is om de druk op te vangen. Zeker in buurten met een hoge kinderdichtheid doen zich deze situaties voor.

Inbreng bewoners en bewonertjes

Zoals aangegeven is dit wijkspeelruimte kader gebaseerd op de Utrechtse normen en de bevindingen van gespecialiseerd deskundigenadvies. Participatie van bewoners heeft niet plaats gevonden. In de concrete praktijk heeft de gemeente te maken met actieve bewonersgroepen die een initiatief nemen of die bereid zijn beheertaken op zich te nemen (bijvoorbeeld voor een spetterbadje). Dit plan geldt dan als richtinggevend kader, de bewonersinbreng zal uiteraard meewegen in de uiteindelijke beslissing en realisering. Wel vinden we het van belang om de gebruikertjes zelf, de kinderen uit de wijk dus, de gelegenheid te bieden om invloed te hebben op hun speelplekken. Daarom willen wij bij het aanleggen of opknappen van speelplekken de welzijnsorganisatie vragen om kinderen uit de buurt te organiseren en te stimuleren hun mening te geven.

DE WIJK NOORDOOST; STAND VAN ZAKEN

Typologie van de wijk Noordoost

- In Utrecht Noordoost is 71% van de (volwassen) inwoners hoog opgeleid, 19% middelbaar en 10% laag opgeleid. Deze cijfers wijken af van het stedelijk gemiddelde (resp. 57%, 24% en 19%). Deze wijk is dus een hoog opgeleide wijk
- Utrecht-Noordoost heeft 98.000 m² aan gebruiksgroen, zoals trapveldjes en speelweiden. Daarmee is het aantal m² gebruiksgroen per inwoner (3 m²) in de wijk Noordoost lager dan het stedelijk gemiddelde (7m²)
- In Utrecht-Noordoost bestaat de woningvoorraad voor 48% uit eensgezinswoningen, voor 30% uit flats en voor 22% uit beneden- en bovenwoningen. Het stedelijk gemiddelde van die laatste categorie is 15%.

¹ in het bijzonder op de pagina's 14 en 15 van de nota uit 2009 worden de Utrechtse normen uitgebreid toegelicht

² in de uitwerking van de norm vervullen de huidige JOPS de functie van 'overlooplek'. Het streven is daarbij dat ontmoeten en sporten zoveel mogelijk gecombineerd worden aangeboden

Demografie van de wijk Noordoost

- Van het totaal aantal huishoudens in de wijk Utrecht-Noordoost heeft 23% (thuiswonende) kinderen
- In totaal wonen er in de wijk Utrecht-Noordoost ruim 7.100 kinderen en jongeren in de leeftijd van 0-18 jaar. De verwachting is dat dit aantal zich tot het jaar 2020 zal uitbreiden naar ruim 7800, d.i. een groei van 9%
- Van alle kinderen en jeugdigen in Noordoost is 37% baby of kleuter in de leeftijd 0 t/m 5; 30% is kind in de leeftijd 6 t/m 11 en 33% is puber in de leeftijd 12 t/m 18. Deze verhouding komt overeen met die van Utrecht als geheel
- Opvallend aan de groei in deze wijk is dat vooral het aantal pubers zal gaan toenemen de komende negen jaar (met 14%). Het aantal baby's en kleuters zal minder groeien (7%) evenals het aantal kinderen 6 t/m 11 (7 % groei)

Stand van zaken m.b.t. spelen in Noordoost

- er is in de wijk sprake van een aantal speelplekken met verouderde speeltoestellen die kinderen niet uitdagen
- de indruk bestaat dat er bij vervanging van speeltoestellen onvoldoende gekeken wordt of de behoefte inmiddels wellicht veranderd is
- succesfactoren zijn:
 - speelplekken voor alle doelgroepen,
 - speeltoestellen die voor alle leeftijdsgroepen uitdagend zijn;
 - natuurlijke speelplekken die ook een ontmoetingsfunctie hebben voor de ouders
- sommige buurten in Noordoost hebben weinig openbare ruimte; medegebruik van schoolpleinen door kinderen uit de buurt is dan noodzakelijk
- in zijn algemeenheid is het gebrek aan openbare ruimte in deze wijk een groot probleem voor het spelen; als gevolg van de vele gestalde fietsen, auto's etc. is de bestaande openbare ruimte bovendien overvol Dit geldt vooral voor Wittevrouwen, Vogelenbuurt, Tuindorp en Zeeheldenbuurt
- prioriteit in de wijk heeft dan ook het verbeteren (toegankelijker maken) van de openbare ruimte; bijvoorbeeld bij verkeer en parkeren een andere keus maken, ten gunste van spelen

Beheerde speeltuinen

Een speeltuin is een speelplek, niet zijnde openbare ruimte, voorzien van een afsluitbaar hek. Speeltuinen worden beheerd en het spelen gebeurt er onder toezicht. De meeste speeltuinen maken momenteel deel uit van het aanbod van de wijkwelzijnsorganisatie. Het toezicht wordt uitgeoefend door gekwalificeerde kinderwerkers. Noordoost telt één bouwspeeltuin die in beheer is bij de wijkwelzijnsorganisatie (i.c. Cumulus). Daarbij gaat het om Griftsteede in het Griftpark. Hier zijn naast de speeltuin ook een stadsboerderij en educatieve en vrijetijdstuinen gelokaliseerd, beheerd door de afdeling Natuur- en Milieucommunicatie van Stadswerken. Griftsteede kent veel bezoekers en gebruikers uit andere wijken en zelfs van buiten de stad, waaronder veel scholen. In het kader van het traject Vernieuwend Speeltuinwerk wordt momenteel gekeken hoe het bewonersaandeel in de beheertaken en de eigen inkomsten van Griftsteede kunnen worden vergroot. Dit vraagt om een zorgvuldig afstemmingstraject met de andere onderdelen van Griftsteede.

Naast de publieke speeltuin Griftsteede zijn in de wijk Noordoost twee particuliere speeltuinverenigingen gevestigd: De Torteltuin in de Vogelenbuurt en De Pan in het uiterste noordoosten van de wijk (tegen fort Blauwkapel aan). Beide particuliere speeltuinen werken met abonnementen. Daarnaast worden losse kaartjes verkocht. Beide speeltuinverenigingen ontvangen van de gemeente Utrecht een aanvullend subsidie in de beheerkosten. De Torteltuin richt zich specifiek op de jongste kinderen: t/m groep 3 van de basisschool (7 jaar).

Welzijnswerk in de openbare ruimte: sporten en spelen

De openbare ruimte is van groot belang voor de speel- resp. ontmoetingsbehoefte van kinderen en jongeren. Voorzieningen (waar dit plan primair betrekking op heeft) zijn daarvoor noodzakelijk maar niet als enige. Een deel van het activiteitenaanbod van Cumulus heeft betrekking op het spelen, het gedrag en de omgang met elkaar (en met de omgeving) door kinderen en jongeren op de speel- en ontmoetingsplekken. Op verschillende buitenlocaties worden sportactiviteiten aangeboden. In de zomermaanden op verschillende pleintjes en in voetbalkooien, 's winters binnen. De buitenactiviteiten zijn gratis. Voorbeelden zijn de voetbalactiviteiten in de Voordorp-kooi, in de Staatsliedenbuurt voetbal op maandag en sportspelen op het plein bij de Fakkelschool.

Groenplan

In 2011 heeft de gemeente een wijkgroenplan voor de wijk Noordoost gemaakt. Het wijkgroenplan is opgesteld samen met de bewoners in de wijk. In het wijkgroenplan is een lijst met vijftien projecten opgenomen. Deze projecten dragen bij aan de toename van het groen, de verbetering van de kwaliteit van het groen of een verbetering van de toegankelijkheid van het groen in de buurt. De speelfunctie heeft hierbij niet voorop gestaan. Het wijkgroenplan Noordoost is op 13 december 2011 vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders. In de periode 2012 tot in 2014 worden de vijftien projecten uitgevoerd.

Schoolpleinen

Schoolpleinen kunnen een nuttige rol vervullen als speelplek voor kinderen uit de buurt. De wijk Noordoost telt de nodige schoolpleinen die niet openbaar toegankelijk zijn. Dit geldt zowel voor Tuindorp-Voordorp als voor Votulast. Sommige buurten in Noordoost hebben weinig openbare ruimte; medegebruik van schoolpleinen door kinderen uit de buurt is dan noodzakelijk. Om dit te bereiken streven wij er naar om meer schoolpleinen opengesteld te krijgen. In Votulast heeft basisschool de Fakkel een erg leuk schoolplein, de kinderen uit de buurt spelen hier ook graag. Het is aan te raden om dit schoolplein vaker open te stellen voor de kinderen uit de buurt.

Sportvoorzieningen

De wijk Noordoost kent de volgende (formele) sportvoorzieningen:

- sportpark Voordorp (Hercules, Sporting)
- sportpark Berekuil (Voorwaarts)
- tennispark Iduna

AMBITIES DEEL I: SPELEN

Dit hoofdstuk beschrijft op hoofdlijnen per buurt de ambitie in het aanbod aan formele speelplekken voor de jonge kinderen (0-5 jaar) en de oudere kinderen (6-11 jaar).. De ambitie is gebaseerd op: de Utrechtse norm (zie pagina 4). De ambitie is geformuleerd op basis van een speelruimteanalyse, waarbij door middel van veldwerk en informatieverwerking de afzonderlijke speel- en sportplekken per subbuurt in beeld zijn gebracht. Deze analyse heeft als basis voor dit plan gediend en is separaat beschikbaar.

Per buurt wordt eerst de ambitie m.b.t. de informele speelruimte weergegeven, gevolgd door de ambitie m.b.t. de formele speel- en ontmoetingsplekken in de buurt. In Deel 2 zijn de jongerenvoorzieningen aan de beurt.

VOTULAST

Votulast bestaat uit de buurten Lauwerecht, Vogelenbuurt, Staatsliedenbuurt en Tuinwijk-west en -oost. De speelbuurten lopen niet parallel met de officiële buurtgrenzen. Bij de omschrijving van de formele speelruimte worden de speelbuurten nader gedefinieerd.

Informele speelruimte

De informele speelruimte voor de kinderen in Votulast is matig tot slecht. Voor de jeugd die wat verder weg mag en kan is er net voldoende informele speelruimte.

Onze ambitie voor de informele speelruimte is:

- duidelijke routing naar formele speelplekken en groenstroken en parken;
- verbeterde oversteekbaarheid van Antonius Matthaeuslaan en Willem van Noortstraat t.b.v. bereikbaarheid parken (speeloversteekpunten);
- kindvriendelijker stoepen (speelprikkels, ruimte voor spelen op de stoepen) in Vogelenbuurt en Tuinwijken;
- nagaan waar verkeerstechnisch mogelijkheden zijn om een weg dood te laten lopen of te knippen (zie voorbeeld J. v.d. Heijdenstraat) in Vogelenbuurt.

Informeel	Stoepen	Pleinen	Parken	Straten	Bosjes	Veldjes	Tuinen	Water
0 t/m 5	+/-	nvt	nvt	-	nvt	+/-	+/-	nvt
6 t/m 11	+	+/-	++	+/-	-	+/-	-	-

Formele speelruimte

In totaal zijn voor beide doelgroepen in de huidige situatie 25 speelplekken aanwezig, variërend in grootte en inrichting. Gemiddeld moeten 63 kinderen en jeugdigen een plek delen. In de huidige situatie staan er op 20 plekken voorzieningen voor kinderen en op 19 plekken voorzieningen voor jeugd.

votulast	Speelplekken			Kindergegevens	
	huidig aantal	Utrechtse norm	advies OBB	Aantal	Aantal knd/ha
Totaal/gemiddeld	27	31	24	1.564	8,1
Geschikt voor 0 t/m 5	22	31	19	937	9,7
Geschikt voor 6 t/m 11	19	9	15	627	6,5

Dit is inclusief het schoolplein aan de Nolenslaan. Gezien het wenselijke basisvoorzieningsniveau zouden er minimaal 31 plekken moeten zijn voor de kinderen, waarvan 9 mede geschikt voor de jeugd. Daarbij moet rekening gehouden worden met de toename van het aantal jeugdigen met circa 300 in de komende 5 à 6 jaar. Dit zijn circa 4 plekken extra.

Er is een tekort aan speelplekken voor met name kinderen. De ruimte laat geen nieuwe speelplekken toe. De ambitie voor de formele speelruimte is dan ook om de speelplekken die er zijn goed bereikbaar te maken door een zgn. 'speelweefsel' aan te bieden.

In grote lijnen is onze ambitie:

- uitzetten 'speelweefsel' waarbinnen grote plekken, parken en schoolpleinen met elkaar verbonden worden door veilige speelroutes met onderweg speel- en ontmoetingsaanleidingen passend bij de buurt;
- kwaliteit inrichting centrale/grote speelplekken de komende jaren omhoog brengen, zodat er betere en meer speelmogelijkheden zijn, goed ingepast in omgeving;
- goede zonering op plekken en waar (te) weinig ruimte is doelgroepen niet combineren;
- sportplekken een kwaliteitsimpuls geven en zoneren opdat zowel jeugd als jongeren er gebruik van maken;
- waar nieuwbouw/reconstructie plaatsvindt, aanvullende speelruimte aanbieden en waar speelruimte verdwijnt speelruimte terug laten komen.

TUINDORP EN VOORDORP

Informele speelruimte

De informele speelruimte voor de kinderen en jeugd in Tuindorp West is onvoldoende. In Tuindorp Oost en Voordorp is er wel voldoende informele speelruimte. De ambitie voor de informele speelruimte is:

- duidelijke routing naar formele speelplekken en groenstroken in alle buurten;
- route naar Majoor Bosshardtplantsoen en Griffpark voor kinderen vanaf circa 10 jaar vanuit Tuindorp West;
- kindvriendelijker stoepen (speelprikkels, ruimte voor spelen op de stoepen) resp. in Tuindorp West en Voordorp.

Informeel	Stoepen	Pleinen	Parken	Straten	Bosjes	Veldjes	Tuinen	Water
0 t/m 5	+/-	nvt	nvt	-	nvt	-	+/-	nvt
6 t/m 11	+	-	+/-	+/-	-	-	+/-	-

Informeel	Stoepen	Pleinen	Parken	Straten	Bosjes	Veldjes	Tuinen	Water
0 t/m 5	+	nvt	nvt	+/-	nvt	+/-	+/-	nvt
6 t/m 11	++	+/-	+	+	+	+	+/-	+/-

Formele speelruimte

In totaal zijn voor beide doelgroepen in de huidige situatie 28 speelplekken aanwezig, variërend in grootte en inrichting. Dit is inclusief het schoolplein van OBS Tuindorp. Gemiddeld moeten 65 kinderen en jeugdigen een plek delen. In de huidige situatie staan er op 19 plekken voorzieningen voor kinderen en op 22 plekken voorzieningen voor jeugd. Daarnaast zijn er nog een aantal schoolpleinen en een speeltuin waar gebruik van wordt gemaakt.

votulast	Speelplekken			Kindergegevens	
	huidig aantal	Utrechtse norm	advies OBB	Aantal	Aantal kind/ha
Totaal/gemiddeld	28	29	29	1.826	5,9
Geschikt voor 0 t/m 5	19	29	22	892	5,7
Geschikt voor 6 t/m 11	22	13	17	934	6

Gezien het wenselijke basisvoorzieningsniveau zouden er minimaal 29 plekken moeten zijn voor de kinderen, waarvan 13 mede geschikt voor de jeugd. Vooralsnog zal het aantal jeugdigen iets afnemen en het aantal kinderen iets toenemen de komende 5 à 6 jaar.

Er zijn voldoende speelplekken in deze wijk, maar de spreiding is ongelijk. Door de barrièrewerking van de wegen is er meer speelruimte nodig. De plekken voor de jeugd zijn vaak een combinatie met of kinderen of jongeren en daardoor meer dan de Utrechtse norm.

De ambitie voor de formele speelruimte is:

- enkele plekken opheffen en enkele plekken nieuw zoeken om spreiding te optimaliseren;
- uitzetten 'speelweefsel' waarbinnen grote plekken, parken en schoolpleinen met elkaar verbonden worden door veilige speelroutes met onderweg speel- en ontmoetingsaanleidingen passend bij de buurt;
- kwaliteit inrichting centrale/grote speelplekken de komende jaren omhoog brengen zodat er betere en meer speelmogelijkheden zijn, goed ingepast in omgeving;
- minder maar betere speelplekken voor de jeugd door op kleinere plekken toestellen te verwijderen en deze op centrale plekken terug te laten komen;
- waar nieuwbouw/reconstructie plaatsvindt, aanvullende speelruimte aanbieden en waar speelruimte verdwijnt speelruimte terug laten komen.

WITTEVROUWEN

Wittevrouwen en Zeeheldenbuurt bestaat uit de buurten Wittevrouwen, Zeeheldenbuurt en Huizingalaan en Karel Dormanlaan. De speelbuurten lopen niet parallel met de officiële buurtgrenzen. Bij de omschrijving van de formele speelruimte worden de speelbuurten nader gedefinieerd.

Informele speelruimte

De informele speelruimte voor de kinderen in Wittevrouwen en Zeeheldenbuurt is matig tot slecht. De ambitie voor de informele speelruimte is:

- duidelijke routing naar formele speelplekken en groenstroken en parken;
- oversteekbaarheid van Kapelbrug verbeteren;
- kindvriendelijker stoepen (speelprikkel, ruimte voor spelen op de stoepen);
- nagaan waar verkeerstechnisch mogelijkheden zijn om een weg dood te laten lopen of te knippen (zie voorbeeld J. v. d. Heijdenstraat);
- de binnentuinen voor kinderen koesteren.

Informeel	Stoepen	Pleinen	Parken	Straten	Bosjes	Veldjes	Tuinen	Water
0 t/m 5	+/-	nvt	nvt	+/-	nvt	-	+/-	nvt
6 t/m 11	+/-	-	-	+/-	-	-	-	-

Formele speelplekken

In totaal zijn voor beide doelgroepen in de huidige situatie 16 speelplekken aanwezig, variërend in grootte en inrichting. Gemiddeld moeten 86 kinderen en jeugdigen een plek delen. In de huidige situatie staan er op 12 plekken voorzieningen voor kinderen en op 13 plekken voorzieningen voor jeugd.

votulast	Speelplekken			Kindergegevens	
	huidig aantal	Utrechtse norm	advies OBB	Aantal	Aantal kind/ha
Totaal/gemiddeld	16	26	14	1.382	8,9
Geschikt voor 0 t/m 5	12	26	13	804	10,3
Geschikt voor 6 t/m 11	13	8	12	578	7,4

Gezien het wenselijke basisvoorzieningenniveau zouden er minimaal 26 plekken voor de kinderen moeten zijn, waarvan 8 mede geschikt voor de jeugd. Er lijkt een toename te zitten in het aantal kinderen, die vervolgens weer doorgroeien naar jeugd. Hiermee dient rekening te worden gehouden.

Er is een tekort aan speelplekken voor met name de kinderen. De ruimte laat geen nieuwe speelplekken toe. De ambitie voor de formele speelruimte is dan ook om de speelplekken die er zijn, goed bereikbaar te maken door een speelweefsel aan te bieden.

In grote lijnen bevat deze ambitie:

- uitzetten 'speelweefsel' waarbinnen grote plekken, parken en schoolpleinen met elkaar verbonden worden door veilige speelroutes met onderweg speel- en ontmoetingsaanleidingen, passend bij de buurt;
- kwaliteit inrichting centrale/grote speelplekken de komende jaren omhoog brengen zodat er betere en meer speelmogelijkheden zijn, goed ingepast in omgeving;
- goede zonering op plekken; waar (te) weinig ruimte is doelgroepen niet combineren;
- sportplekken een kwaliteitsimpuls geven en zoneren, omdat zowel jeugd als jongeren er gebruik van maken;
- waar nieuwbouw/reconstructie plaatsvindt, aanvullende speelruimte aanbieden en waar speelruimte verdwijnt, speelruimte terug laten komen

AMBITIES DEEL II: JONGEREN

Bij jongeren gaat het niet meer om spelen, maar om sport en ontmoeting. Het informele spelen is het ontmoeten op straat geworden. Hiervoor kiezen de jongeren zelf hun plek uit en maken gebruik van aanwezige zit- en ontmoetingsaanleidingen die daar al dan niet specifiek voor zijn aangebracht. Het formele sporten en ontmoeten gebeurt op de formele sportplekken. Jongeren kunnen en mogen zelfstandig verder van huis. De ligging van de voorzieningen mag dan ook wat verder weg zijn. Echter ook jongeren hebben graag plekken in hun eigen wijk of zelfs buurt, waar ze vlak voor of na het eten kunnen sporten en ontmoeten. Door te zorgen voor voldoende en goede spreiding van deze voorzieningen over de buurten waar de jongeren wonen, ontstaat er een natuurlijke spreiding van jongeren over de wijken en buurten. Er zijn op dit moment circa 2.300 jongeren van 12 tot en met 18 jaar in Utrecht Noordoost. Dit aantal zal de komende jaren volgens de wijkprognoses groeien naar ongeveer 2.500 jongeren in 2015 en verder groeien naar 2.700 in 2020.

Sport- en ontmoetingsplekken

Op dit moment zijn er 23 plekken geschikt voor jongeren om gebruik van te maken. De meeste plekken zijn ingericht voor 'lokaal' gebruik, maar het Griftpark heeft wel aantrekkingskracht op groepen die van verder weg komen. Ook ligt dit aan het feit dat de overige plekken niet heel aantrekkelijk zijn ingericht of vrij klein zijn. De wijk ligt redelijk geïsoleerd door spoorlijn, snelweg en centrum, waardoor er buiten schooltijd niet snel buiten de wijk wordt gesport en ontmoet.

Voorzieningen nodig	Nu	Over 5 tot 10 jaar
No Problem	4	5
Stay Around	30	36
Sportplek/Playground	23	27
What's Up	46	54
Kiss & Greet	76	90

Kiss & Greet zijn de van nature aanwezige informele ontmoetingsplekken, What's Up zijn de eenvoudige zit- en kletsplekken en Stay Around zijn de meer formele ontmoetingsplekken, Playground zijn de sportplekken en No Problem zijn de overlooplekken (huidige JOPS) verder van de woningen gelegen

Gezien het aantal jongeren zouden er op dit moment in totaal 4 No Probleemplekken moeten zijn, waar 's zomers ook na 22.00 uur gesport en ontmoet kan worden. In totaal zouden er 23 sportplekken moeten zijn met daarbij een Stay Aroundplek, en los daarvan nog circa 7 Stay Aroundplekken. Verspreid over de wijk zijn verder circa 46 locaties nodig met een bankje of een muurtje waar kleine groepjes jongeren even met elkaar kunnen kletsen en de laatste nieuwtjes uitwisselen. Circa 50% van het ontmoeten regelt zichzelf. Deze 76 groetplekken zijn van nature aanwezig in Noordoost. Belangrijke ruimten zijn daarbij vooral de parken en langs de grotere ontsluitingswegen en de waterkanten. Vooral langs de watergangen en op kruisingen van wegen zijn er eigenlijk te weinig bankjes te vinden. Een deel van de oudere jongeren (14+) zal zeker naar het winkelcentrum van Utrecht trekken. Groot aandachtspunt is dat bijna alle plekken gedeeld moeten worden met de jeugd, wat soms voor gebruikconflicten zorgt.

Onze ambitie voor de sport- en ontmoetingsruimte voor jongeren is:

- zorgen voor meer trapvelden in Tuindorp West en Wittevrouwen, onder andere op plekken Alexander Numankade en Karel Doormanlaan;
- enkele plekken specifiek voor oudere jeugd en jongeren aanwijzen;
- opknappen/opwaarderen sportplekken Majoor Bosshardtplantsoen, Willem van Abcoudeplein, Winklerlaan, Van Lieflandlaan;
- zorgen voor voldoende Stay Around- en What's Upplekken in Wittevrouwen en Tuindorp West.

TOT SLOT

Algemeen

Ons college staat een stad voor ogen waar kinderen naar hartenlust buiten kunnen spelen en waar jongeren elkaar buiten kunnen ontmoeten. In het Collegeprogramma staat deze ambitie uitdrukkelijk genoemd. Om deze ambitie concreet te maken hebben wij in 2009 met de speelruimtenota 'Geef Jeugd de Ruimte' dit uitgewerkt tot de zgn. 'Utrechtse norm'. Tevens hebben wij besloten om voor alle wijken een wijkspiegelruimte te stellen.

Wil de nota 'Ruimte voor de jeugd!' echt impact hebben, dan moet er stadbreed meer aandacht voor speelruimte komen in Utrecht. Het delen van kennis omtrent speelonderwerpen op stedelijk niveau kan bijdragen aan een kindvriendelijker inrichting. Het behoeftegericht werken is daarbij een aandachtspunt, echter lang niet altijd is de wens van de bewoners de beste speelontwikkeling.

Door het intersectorale karakter, de veiligheidswetgeving (WAS) en de zeer uiteenlopende wensen en klachten van bewoners zijn beleid en beheer t.a.v. speelvoorzieningen complexer dan in eerste instantie lijkt. Daarnaast worden beheerders geconfronteerd met beperkte middelen en de verhevigde overlastperceptie in de omgeving van lawaai makende kinderen en hangjongeren.

In de beheertaak ligt in de komende jaren dan ook een grote uitdaging. Aangezien er naar verwachting weinig aanvullende investeringsmiddelen beschikbaar komen, zal de realisering van de plannen grotendeels via de instandhoudingsbudgetten plaats moeten vinden. Mogelijk liggen er kansen (indien door bewoners ingebracht) om met leefbaarheidsbudgetten speelruimte te realiseren of te vernieuwen. Reden om de beschikbare middelen effectief in te zetten en planmatig om te gaan met de aanwezige speelruimte. In tijden van bezuinigingen is het daarom niet verkeerd om bij het toekennen van leefbaarheidsbudgetten aan plantoetsing te doen en daarmee scherpe keuzes te maken.

De wijk Noordoost

De analyse van de actuele speelsituatie in de wijk Zuid heeft een aantal leemtes aangetoond:

Votulast

In Votulast

Er is een tekort aan speelplekken voor met name kinderen. De ruimte laat geen nieuwe speelplekken toe. De ambitie voor de formele speelruimte is dan ook om de speelplekken die er zijn goed bereikbaar te maken door een speelweefsel aan te bieden.

Tuindorp en Voordorp

Er zijn voldoende speelplekken in deze wijk, maar de spreiding is ongelijk. Door de barrièrewerking van de wegen is er meer speelruimte nodig. De plekken voor de jeugd zijn vaak een combinatie met of kinderen of jongeren en daardoor meer dan de Utrechtse norm.

Wittevrouwen

Er is een tekort aan speelplekken voor met name de kinderen. De ruimte laat geen nieuwe speelplekken toe. De ambitie voor de formele speelruimte is dan ook om de speelplekken die er zijn goed bereikbaar te maken door een speelweefsel aan te bieden.

Jongeren

Vooraf langs de watergangen en op kruisingen van wegen zijn er eigenlijk te weinig bankjes te vinden. Een deel van de oudere jongeren (14+) zal zeker naar het winkelcentrum van Utrecht trekken. Groot aandachtspunt is dat bijna alle plekken gedeeld moeten worden met de jeugd, wat soms voor gebruikconflicten zorgt

De uitvoering van het wijkactieplan Noordoost loopt en er spelen allerhande wijkgroenontwikkelingen. Ook verder is de openbare ruimte voortdurend in verandering. In aansluiting op al deze ontwikkelingen liggen er dus volop kansen om meer en goede speel- en verblijfsruimte voor de jeugd te realiseren

BIJLAGE

kaart met speelplekken (ingeplot door OBB)